

Sakramentti kiistan vaiheet esikoislestadiolaisuudessa

Sakramentit on suuri opillinen kysymys. Ratkaisut koskettavat jokaista seurakuntalaista. Muutokset siinä heijastuvat liikkeemme asemaan kirkossa ja toimintamahdollisuuksiin siellä sekä ulkomaanlähetykseen. Muutoksista ja sen perusteista seurakuntalaiset eivät ole kuitenkaan saaneet riittävästi oikeaa tietoa ja silloin väärä tieto on voinut levitä. Siksi tässä halutaan tarjota lyhyessä muodossa tiedossa oleva tapahtumakulku kirjallisten tai muuten varmistettujen tietojen mukaisesti. Tapahtumakulkua on kuvattu tarkemmin Helsingin kokouksesta 6.7.2014 lähtien, vaikka asialla on pitkät juuret. Ruotsissa sakramentit otettiin ”omiin käsiin” jo jouluna 2000 ja Norjassa kohta sen jälkeen. Asiasta nousi Suomessa erittäin vilkas keskustelu.

Pekka Liuksiala antoi alkuvuodesta 2003 lähetyksiä puolesta tilanteen rauhoittamiseksi ilmoituksen, ”*etemme ole keskustelleet keskenämme emmekä vanhimpien kanssa suhteemme muuttamisesta evankelisluterilaiseen kansankirkkoomme. Ei ole minkäänlaista aikomusta tai suunnitelmaa ottaa sakramenteja omiin käsiimme. - Yhteinen selkeä näkemyksemme on, että haluamme kuulua elävänä herätysliikkeenä kirkkoon, jossa hoidetaan raamatullisesti sanan ja sakramentin lahjaa.*” (Rauhan Side 1/2003). Tilanne ei kuitenkaan rauhoittunut, sillä jouluna 2003 esille nostettiin jumalanpalveluskaava. Huolestuneet seurakuntalaiset vetosivat kirjelmällä lähetyksiä vanhan käytännön puolesta ja sen tueksi halusivat ilmaista kantansa adressissa, joka luovutettiin lähetyksiä miehille (5.3.2004). Siinä oli yli 1600 allekirjoittajaa. Tilanteen selvittämiseksi kutsuttiin saarnaajainkokous Helsinkiin 5-6.3.2004, jossa perusteellisten keskustelujen jälkeen tehtiin päätös. Sen mukaan pyrimme yhteisissä ehtoollistilaisuuksissa käyttämään vanhaa jumalanpalveluskaavaa. Kristittyjen omiatuntoja ei kuitenkaan sidota siihen. (Rauhan Side 2/2004). Se rauhoitti tilannetta pitkäksi ajaksi. Jouluna 2013 Jellivaaraan lähetetyt lähetyksiä miehemme kutsuivat oma-aloitteisesti lapinlähetyksen selvittämään sakramenttikysymystä. Se asia hallitsi kesän 2014 lapinlähetyksiä.

Helsingin kokoukset

Ratkaisevat kokoukset olivat Helsingissä 6.7.2014. Lähetyksiä miesten ja Lapin vanhinten kokouksessa esitettiin allekirjoitettavaksi yhteistä julkilausumaa, jossa todettaisiin, että ehtoollisen sakramenttia aletaan Suomessa toimittaa joillakin paikkakunnilla saarnaajiemme toimesta rukoushuoneillamme vuoden 2015 aikana ja myös kasteen toimittaisivat omat saarnaajamme. Kaikki lähetyksiä miehet eivät halunneet allekirjoittaa tällaista julkilausumaa, minkä jälkeen päädyttiin alla olevaan muokattuun julkilausumaan.

Saarnaajien kokoukselle

Suomen lähetyksiä miesten ja vanhimpien yhteisessä kokouksessa on päätetty perustaa työryhmä, joka tutkii ja valmistelee alttarin sakramentin toimittamista omilla rukoushuoneillamme kuten Ruotsissa, Norjassa ja Amerikassa. Kasteen toimittaisivat omat saarnaajamme.

Lähetyksiä miehet esittelevät jouluna Jellivaarassa työryhmän esityksen, joka sisältää kaste- ja ehtoolliskaavat. Asiasta keskustellaan loppiaisenä 2015 saarnaajien kokouksessa, missä päätetään jatkotoimenpiteistä. Työryhmään kuuluvat: Pekka Liuksiala, Heikki Purtaanen, Seppo Karhu, Unto Rantanen, Reino Haimilahti ja Veli-Matti Koskimaa.

Suomen lähetyksiä miehet: Pekka Liuksiala, Eino Ruusula, Seppo Karhu, Ilkka Salomaa, Raimo Haimilahti, Tatu Helvilä, Unto Rantanen, Reino Haimilahti, Pauli Nuutinen, Sakari Siltala, Seppo Parviainen, Timo Hämäläinen, Veli-Matti Koskimaa, Arvo Konttinen, Heikki Purtaanen, Toivo Kärki, Tapio Laukkanen, Pauli Väänänen.

Tuemme edellä mainittua päätöstä täydestä sydämestämme. Päätös on Lapinmaan neuvon mukainen. Gunnar Persäter, Håkan Gustavsson, Lars Larsson, Odd Minde

Saarnaajienkokous

Samana päivänä pidettiin saarnaajien kokous. Julkilausuma tuli osanottajille suurena yllätyksenä. Mielipiteet jakautuivat voimakkaasti, mutta keskustelun jälkeen julkilausuma hyväksyttiin esitetyssä muodossa, jossa siis päätettiin perustaa työryhmä tutkimaan ja valmistelemaan sakramenttiasiaa, mutta mahdollinen toteuttamis päätös tehdään myöhemmin suomalaisten toimesta.

Piispojen kannanotto

Suomen piispat olivat koolla Lappeenrannassa 8.9.2014 ja ilmaisivat kirjallisesti yhteisen huolensa. He katsoivat lausunnossaan, että sakramenttiyhteyden katkeaminen tarkoittaisi, että esikoislestadiolaisuus ei ole enää kirkollinen herätysliike vaan eräänlainen vapaakirkko. Kirkon järjestys mahdollistaa vain kirkon pappien suorittamat sakramentit. Maallikon suorittama kaste ei liitä kirkkoon. Seurauksina olisi mm. järjestöriippikoulujen ja kirkon tilojen käytön loppuminen. Myös Lahden seurakuntien kirkkoherrat lähettivät huolestuneen kirjeen.

Seurakuntalaisten vetoamus ja adressi 26.9.2014

Tilanne kosketti laajalti seurakuntalaisia ja lähetysmiehimme laadittiin vetoamus kirkkosuhteen säilyttämisestä. Sitä tukemaan koottiin adressi, jonka allekirjoitti noin 1550 seurakuntalaista. Vetoamustekstissä oli mm:

Esikoislestadiolaisuudessa on käynnistetty kesällä 2014 valmistelutyö pyhien sakramenttien, kasteen ja ehtoollisen ottamiselle omille rukoushuoneille ja omien saarnaajien toimitettaviksi. Tämä on aiheuttanut seurakunnassamme hätää ja vakavaa huolestumista valmisteltavan muutoksen seurauksista ja vaikutuksista nykyisille ja tuleville sukupolville. Suomen luterilaisen kirkon tunnustus vastaa edelleen sitä, mihin me herätysliikkeenä haluamme sitoutua ja kristittyjen on edelleen oltava kirkon valona ja suolana. Sakramenttikäytännön muutosvaatimus ei saa repiä rikki herätysliikettämme. Meille on aina opetettu, että ”niin kauan kuin kirkonkellot soivat, meillä on vapaus kokoontua ja kirkko on suojanamme”. Tätä kirkkoa haluamme olla rakentamassa ja tukemassa.

Me allekirjoittaneet esitämme kantanamme, että pyhät sakramentit, kaste ja Herran ehtoollinen, tulee vuosisataiseen tapaan edelleen toimittaa ja vapaasti vastaanottaa Suomen evankelis-luterilaisen kirkon yhteydessä.

Saarnaajien kokous mikkelinpäiväseuroissa Joensuussa 5.10.2014

Sakramenttiasiaasta käytiin laaja keskustelu. Siinä kuultiin piispojen ja Lahden kirkkoherrojen kannanotoista. Lähetysmiesten ohje oli vastata Lahden kirkkoherroille, että toimitaan samalla tavalla kuin tähänkin asti. Sovittiin myös, että pyydetään neuvottelutilaisuutta Lapin vanhinten kanssa ennen joulua.

Kokouksessa kehoitettiin paikkakuntien sananpalvelijoita keskustelemaan ja antamaan palautetta sakramenttiasiaasta lähetysmiehille syksyn matkojen aikana. Lisäksi ohjeistettiin, että seurakuntavaaleihin osallistutaan kuten ennenkin, sillä on tärkeitä, että uskovia ihmisiä valitaan kirkon luottamuselimiin.

Yhteydenotto Ruotsin Lappiin ja Malmivaaran kirje 24.10.2014

Mikkelinpäivän jälkeen lähetysmiehet olivat yhteydessä Lappiin mahdollisuudesta keskustella sakramenttiasiaasta Oulussa ennen joulua. Keskustelukokouksen pikaisen toteutumisen sijaan saatiin yllättäen Malmivaarasta 24.10.2014 lähetetty kirje, jossa sanotaan mm:

”Me iloitsimme kaikki siitä, että te teitte päätöksen sakramenttikysymyksessä Ruotsin Lapinmaan yhteisen neuvon mukaan... Teidän päätöksenne mukaan tullaan keskustelua käymään 2014 joulun aikana teidän sakramenttikaavojen ehdotuksista. Ovi ja tie ovat Jumalan sallimuksesta avoinna tänne Ruotsin Lapinmaahan, jos teillä on yhteinen tarve keskustella tästä jo ennen joulukokouksia.”

Saarnaajien vetoamus

Joukko Suomen saarnaajia (33 nimeä) lähetti 6.11.2014 yhteisen vetoamuksen Suomen lähetysmiehille. Vetoamuksen perusteluina on monia vakavia näkökohtia, miksi asiaa tulisi vielä tutkia. Kirjeen lopussa todetaan:

”Rauhan ja yhtenäisyyden turvaamiseksi sekä luottamuksen vahvistamiseksi pyydämme vakavasti tässä vaiheessa lykkäämään päätöksentekoa sakramenttiasiaassa. Odottakaamme tässä Herran aikaa, jolloin se voidaan tehdä rauhassa ja rakkaudessa. Olkoon Jumalan kunnia meidän kunniamme suurempi.”

Lähetysmiesten kokous Lahdessa 12.11.2014

Sakramenttityöryhmän puheenjohtaja Heikki Purtaanen kertasi sakramenttiasian etenemistä:

- Työryhmä perustettu tutkimaan ja valmistelemaan sakramenttiasiaa.
- Piispoilta tullut Suomen kirkon kannanotto.
- Mikkelinpäiväksi oli tullut seurakuntalaisten kannanotto ja adressi
- Tarkoitus keskustella vanhinten kanssa ennen joulua ja todeta, ettei Helsingissä tehty päätöstä sakramenttien omiin käsiin ottamisesta, kuten nyt 24.10.2014 lähetetyssä Malmivaaran kirjeessä annetaan ymmärtää.
- Tämän jälkeen on tullut vielä 33 saarnaajan allekirjoittama vetoamus 6.11.2014.

Juhani Henttulan alustus lähetysmiehille:

- Tiivistelmä lainsäädännöstä: Suomessa erilainen kuin Amerikassa, Ruotsissa ja Norjassa. Piispat kysyneet nyt mitä odotamme kirkolta ja miten he voivat olla avuksi, että tilanne tyydyttäisi meitä?
- Yhdistyksen säännöt: Tarkoituksena järjestää hartauskokouksia (ei sakramentteja), perustuksena Raamattu ja Lutherin oppi (tunnustuskirjat). Sääntöjen muuttaminen vaatii ¾ enemmistön.
- Herätysliikkeen aikaisemmat kannanotot: Laestadius ja Raattamaa torjuivat sakramenttiseparatismiin. Lannavaaran kokouksessa 1895 kirjattiin kannanotto kirkossa pysymisen puolesta. Allekirjoittajana mm. Juhani Raattamaa ja Jonas Purnu.
- Suomessa kristityt (kirkon jäsenet) ovat sidottu kirkon järjestykseen.
- Suomessa sakramenttien omiin käsiin ottamista on käsitelty 2000-luvulla useita kertoja, viimeksi 2011. Aina on luovuttu tällaisesta muutosajatuksesta, joka aiheuttaa hajaannusta herätysliikkeessämme ja johtaa meidät pian kirkon ulkopuolelle vapaakirkon asemaan. Tämä puolestaan tuo monia muita vaikeuksia, kuten ulkomaan lähetystyön vaarantuminen, hallinnollisten tehtävien lisääntyminen koulutustarpeineen sekä kirkon tilojen saamisen vaikeutuminen.

Keskustelussa esiin nostettuja näkökohtia:

- On kuunneltava enemmän seurakuntaa, jonka tulee osallistua keskusteluun ja päätöksentekoon.
- Asialle ei ole sovittu aikataulua. Tarvitaan aikaa ja on ymmärrettävä, ettei sitä ensi vuonna tarvitse toteuttaa. Toisaalta haluttiin vanhinten esittämän aikataulun toteutusta.
- Sakramenttiasia tuli kesällä esille liian kovalla kiireellä. Odotetaan merkkiä Jumalalta.
- Vanhimmat sanoneet, että sakramenttipäätös on suomalaisten asia.

Tiedote kokouksesta:

Olemme koetelleet sakramenttiasiaa. Työryhmän työ jatkuu kotimaassa ja ulkomailla Suomen kirkkolakia kunnioittaen ja siitä kiinni pitäen, mikä koskee asemaamme kirkon herätysliikkeenä.

Jellivaaran jouluseurat 2014

Asiasta keskusteltiin vanhinten kanssa joulukokouksien aikana. Lapin vanhinten taholta korostettiin, että päätös tehdään Suomessa. Jellivaaran joulukokouksen 2014 kirjeessä on ilmaistu asia näin:

”Lapinmaan neuvo sakramenttikysymyksessä on, että alkanut työ kaste- ja ehtoolliskaavojen osalta jatkuu. Tämän työn tavoite on, että saarnaaja voi suorittaa kasteen ja saarnaajat voivat jakaa ehtoollista rukoushuoneissa, alkaen joillakin paikkakunnilla vuoden lopussa.”

Saarnaajien kokoukset loppiaisena Turussa 3.1. ja 5.1.2015

Loppiaisseurojen aattona 3.1.2015 pidettiin päivän mittainen saarnaajien kokous, jossa käytiin laaja keskustelu sakramenttiasiaista. Keskustelussa tuli voimakkaasti esille vastakkaiset mielipiteet. Saarnaajien kokouksessa 5.1.2015 palattiin sakramenttiasiaan.

Loppiaiskokouksen 2015 kirjeessä asiasta sanotaan:

”Sakramenttiasiaista on käyty syvällisiä ja monipuolisia keskusteluja, joissa erilaiset näkemykset ovat tulleet esille. Olemme ottaneet vastaan Lapinmaan neuvon. Työryhmän työtä jatketaan. Pyydämme siihen Jumalan siunausta ja johdatusta.”

Lisäksi kirjeessä todetaan:

”Olemme Jumalalle kiitollisia siitä, että meillä on vieläkin suojanamme uskonnonvapaus ja saamme kirkon sisäisenä herätysliikkeenä julistaa täydellistä Jumalan sanaa.”

Kiirunan helluntaiseurats 2015

Työryhmän jäsenet keskustelivat asiasta Kiirunan helluntaiseuroissa 2015. Terveisiä kerrottiin juhannuksena 2015 saarnaajienkokouksessa. Siellä todettiin, että vanhimmat ymmärtävät meillä suomalaisilla olevan kiinteämpi yhteys kirkkoon kuin Ruotsissa. Suomessa on paljon vanhempaa ikäpolvea, joka kokee kirkon läheiseksi. Vanhinten ajatus on kuitenkin se, että ennen vuoden vaihdetta aloittaisimme sakramentin käytön omalla rukoushuoneella joillakin paikkakunnilla, joissa on asiasta suuri yksimielisyys.

Seurakuntalaisten kirje saarnaajille 16.6.2015

Joukko seurakuntalaisia lähetti Suomen saarnaajille kirjeen, jonka alkusanoissa todettiin:

”Lukemattomat kristityt maassamme tuntevat pelkoa ja hätää seuratessaan hanketta ottaa sakramentit omiin käsiin eli saarnaajiemme toimitettaviksi. Jokainen ymmärtää, että se aiheuttaa parissamme hajaannusta ja monien vieraantumista herätysliikkeestämme. Kuka voi kantaa tällaisen vastuun? Hyvä Paimen toimii niin, ettei yksikään katoaisi.”

Kirjeen loppuosassa vedotaan Jumalan sanaan ja lainkuuliaisuuteen ja se loppuu:

”Vetoamme teihin, ettei tehdä päätöksiä selvittämättä huolellisesti opillisia perusteita ja kertomatta kristityille mahdollisista seurauksista. Juhani Raattamaa sanoo, että seurakunta pysyy koossa, kun hallitaan Kristuksen opin mukaan.”

Seurakuntalaisten valtuuttamina kirjeen allekirjoittajina oli yhdeksän uskonveljeämme eri puolelta Suomea.

Saarnaajien kokous juhannuksena 21.6.2015

Juhannuksen 2015 saarnaajienkokous kävi laajan keskustelun, jossa todettiin, että sakramenttityöryhmä tutkii vielä seuraamuksia asiantuntijoiden avustamana ja asiaan palataan mikkelinpäiväseuroissa.

Juhannuksen 2015 lähetyskirjeessä sanotaan:

”Sakramenttiasiassa ovat ajatukset ja mielet keskuudessamme jakaantuneet, mutta me turvaamme Jesajan kirjassa olevaan Jumalan sanaan: Hänen nimensä kutsutaan Ihmeellinen neuvonantaja, Väkevä Jumala, Iankaikkinen Isä, Rauhan päämies.”

Yhdistyksen vuosikokous 22.6.2015

Vuosikokouksessa käytiin yleistä keskustelua sakramenttiasiasta. Keskustelun aikana esitettiin mm. kysymys: milloin on tehty päätös sakramenttien omiin käsiin ottamisesta? Työryhmä puheenjohtaja Heikki Purtanen totesi, ettei tällaista päätöstä ole tehty missään. Seppo Karhu vahvisti Heikin vastauspuheen ja lisäsi omana näkemyksenään, ettei tulisi kuitenkaan sanktioita, vaikka sakramenttien omiin käsiin ottaminen toteutettaisiinkin.

Saarnaajien kokous mikkelinpäiväseuroissa Helsingissä 4.10.2015

Kokouksessa esiteltiin sakramenttityöryhmän loppuraportti. Työryhmä jätti päätöksenteon saarnaajainkokoukselle. Loppuraportti on seuraava:

Kesällä 2014 Helsingin seurojen yhteydessä asetettiin ns. sakramenttityöryhmä. Siihen ovat kuuluneet Pekka Liuksiala, Heikki Purtanen (pj.), Seppo Karhu, Unto Rantanen, Reino Haimilahti ja Veli-Matti Koskimaa. Unto Rantasen sairastuttua ryhmään valittiin myös Seppo Parviainen. Ryhmän tehtäväksi annettiin tutkia ja valmistella alttarin sakramentin toimittamista omilla rukoushuoneillamme kuten Ruotsissa, Norjassa ja Amerikassa sekä kasteen toimittamista omien saarnaajiemme toimesta.

Työryhmä on kokoontunut useamman kerran puheenjohtajan kutsamana ja ollut myös yhteydessä evankelis-luterilaisen kirkon piispoihin, joiden kanssa on käyty keskusteluja. Ryhmä on työssään käyttänyt asiantuntijoiden apua, erityisesti lakiasioissa. Ryhmän jäsenet olivat myös jouluseuroissa Jellivaarassa 2014 ja helluntaiseuroissa Kiirunassa 2015, joiden yhteydessä keskusteltiin asiasta Lapinmaan vanhimpien kanssa.

Sakramenttien omiin käsiin ottaminen eli sakramenttien toimittaminen omilla rukoushuoneillamme saarnaajien toimesta merkitsee, että emme noudata kirkkolakia ja -järjestystä.

Tämän päätöksen seurauksena

- ehtoollisyhteys evankelis-luterilaiseen kirkkoon katkeaa
- saarnaajiemme suorittama kaste ei johda kirkon jäseneksi > ”siviilirekisteri”
- järjestöriippikoululuvat loppuvat ja jos siirrytään omaan rippikouluun ja rukoushuoneissa pidettäviin konfirmaatioihin, ilman ev.lut kirkon konfirmaatiota
- ei ole mahdollisuutta kirkolliseen vihkiäisiin
- ei myöskään ole mahdollisuutta vaikuttaa kirkon asioihin luottamushenkilöinä
- ei ole mahdollisuutta kummiksi ev.lut kirkon kastetilaisuudessa
- kirkon tilojen saanti vaikeutuu tai käy mahdottomaksi, kun emme noudata kirkon tunnustusta ja järjestystä (vrt. Luther-säätiö)
- lakkaamme olemasta kirkon sisäinen herätysliike
- lähetystyö jatkunee ennallaan

Sakramenttiryhmän tehtävänä oli myös valmistella kaste- ja ehtoolliskaavat. Niitä on työstetty ja niistä on keskusteltu vanhimpien kanssa. Ne ovat nyt valmiit.

Sakramenttiryhmän puolesta, Heikki Purtanen (puheenjohtaja)

Asian käsittelyssä saarnaajainkokouksessa ei löytynyt riittävää yksimielisyyttä ja lisäksi aika loppui. Kokouksen jälkeen Heikki Purtanen ilmoitti seurakunnalle, että saarnaajienkokouksessa sakramenttiasian käsittely jäi kesken ja kokous jatkuu Lahdessa. Lähetyskirjeen sanamuodosta käytiin keskustelua eikä siitä päästy täyteen yhteisymmärrykseen. Seurakunnalle luetun lähetyskirjeen sanamuoto on seuraava:

”Olemme keskustellet syksyn lähetysmatkoista ja monista ajankohtaisista asioista, erityisesti ajankohtaisesta sakramenttikysymyksestä. Olemme saaneet kalliit Pyhän Hengen kanssa koetellut neuvot teiltä viime joulun lähetyskirjeessä. Haluamme lapsen mielellä seurata niitä neuvoja, joita olemme saaneet. Asian suhteen saarnaajat kokoontuvat vielä uudelleen.”

Osa lähetysmiehistä oli sitä mieltä, että kirjeessä olisi pitänyt mainita se tosiasia, ettei sakramenttiasiaista ole edelleenkään yksimielisyyttä.

Saarnaajien kokous Lahdessa 10.10.2015

Kokouksessa jatkettiin keskustelua, joka jäi Helsingissä kesken. Kokoukseen olivat Lapin vanhimmat lähettäneet 7.10.2015 päivätyt kirjeen, jonka Seppo Parviainen luki. Sitä ei ole annettu kirjallisena julkisuuteen.

Kokouksessa käytiin vilkas keskustelu asiasta. Esiteltiin myös ulkopuolisten lakimiesten lausunto. Kokouksen lopussa oli vastakkain kaksi esitystä: pyytää lisääaikaa tai aloittaa maallikkoehtoolliset rukoushuoneissamme vielä vuoden lopulla.

Keskustelun jälkeen kokous päätti yksimielisesti valtuuttaa toimintansa lopettaneen sakramenttityöryhmän jäsenten (Pekka Liuksiala, Heikki Purtanen, Seppo Parviainen, Unto Rantanen, Reino Haimilahti, Veli-Matti Koskimaa) ja Sakari Siltalan neuvottelemaan niin pian kuin mahdollista Lapin vanhinten kanssa. Tapaamisessa keskustellaan vallitsevasta tilanteesta ja etenemistavasta. Päätettiin, että Seppo Parviainen ottaa yhteyden vanhimpiin. Samassa yhteydessä esitettiin, että lähetysmiehet vievät 31 saarnaajan allekirjoittamassa kirjeessä esitetyt asiat vanhimmille.

Raimo Haimilahti ilmoitti Heikki Purtaselle Lahden syysseuroissa 17.10.2015, että Lapin vanhimmat eivät ota vastaan saarnaajienkokouksen päättämää lähetystä.

Tapahtumia ennen joulua 2015

Reino Haimilahti luki sunnuntaina 11.10.2015 Mikkelin pyhäseuroissa sakramenttityöryhmän loppuraportin lisäten siihen huomattavan osan omaa tulkintaa.

13.10.2015 Heikki Purtanen lähetti sakramenttityöryhmän loppuraportin Suomen saarnaajille kehotuksin, että raportti luetaan sellaisenaan ilman kommentteja, jotta viesti säilyy samanlaisena joka paikkakunnalla. Se ei kuitenkaan kaikkialla toteutunut.

Heikki Purtanen lähetti 15.10.2015 täydennyksen edelliseen viestiin:

Seurakunnalle luettiin tiedote sakramenttityöryhmän perustamisesta Helsingissä 6.7.2014. Sitä kuunneltiin eri puolilla Suomea, joten tieto levisi laajalle. Siitä oli myös maininta Rauhan Side -lehdessä. Nyt tiedotettava raportti luettiin saarnaajien kokouksessa Helsingissä 4.10.2015. Helsingin seuroissa ilmoitin myös seurakunnalle, että raportti on valmis ja työryhmän työ on päättynyt. Raportti hyväksyttiin

työryhmässä yksimielisesti ja jatkotoimet jäivät saarnaajienkokouksen päätettäväksi. Raportti on luettu ainakin kahdella paikkakunnalla pyhäseuroissa 11.10. Tästä syystä pidän hyvänä, että se luettaisiin myös muilla paikkakunnilla. On tärkeä, että raportin sisältö tulee seurakuntalaisten tietoon. Tiedottaminen jää paikkakunnan omaksi asiaksi.

Kari Niemi laati 16.10.2015 täydennyksen 5.9.2015 antamaansa lausuntoon ja antoi sen joidenkin lähetysmiesten käyttöön. Juhani Henttula antoi 12.11.2015 siihen vastineen.

Lapin vanhimmille lähetettiin 25.10.2015 Suomen saarnaajien (31 allekirjoittajaa 13 eri paikkakunnalta) vetoamus, että vielä harkitaan sakramenttien omiin käsiin ottamisen seurauksia ja pyritään järjestämään kirkkosuhteemme kirkon järjestyksen puitteissa, ettei heräysliikkeemme hajoaisi ja kristittyjen keskinäinen yhteys särkyisi.

”Seurausten johdosta meistä tulee väistämättä erillinen kirkko. Gunnar Jönsson oli aikanaan jäsenenä Ruotsin kirkolliskokouksessa. Kun kirkon vanhalla perustalla olevia kehoitettiin perustamaan oma yhteisö, hän sanoi kirkolliskokouksessa 14.2.1979 vakaumuksenaan: ’Kun perusnäkemysmme mukaan kirkko on Jumalan eikä ihmisten työ, täytyy sellaisen askeleen olla viimeinen hätäratkaisu.’(Isän Ääni 1970-79, s.859). Tämä perusnäkemys kirkosta oli myös Lars Levi Laestadiuksella.”

Tähän vetoomukseen ei saatu minkäänlaista vastausta Lapin vanhimmilta.

Hallitus antoi 13.11.2015 paikallisosastoille tiedotteen, jossa annetaan käytännön ohjeita ehtoollisen toimittamisesta omilla rukoushuoneillamme.

Heikki Purtaan lähetti 16.11.2015 Suomen saarnaajille seuraavan tiedotteen:

Eräiden lähetysmiesten toimesta on osalle saarnaajia jaettu Kari Niemen sakramenttiasiaan liittyvä, 16.10.2015 päivätty täydennyslausunto. Sakramenttityöryhmän käyttämä toinen asiantuntija Juhani Henttula on laatinut 12.11.2015 päivätyn muistion täydennyslausunnon johdosta. Kumpaakaan asiakirjaa ei ole käsitelty yhteisesti saarnaajien kokouksessa. Tasapuolisuuden vuoksi on perusteltua, että kaikki heräysliikkeen saarnaajat saavat saman informaation. Tästä syystä ja hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti kummatkin edellä viitatus asiakirjat lähetetään kaikille saarnaajille tiedoksi. Selvyyden vuoksi voidaan todeta, että jo toimintansa lopettanut sakramenttityöryhmä ei ole esittänyt sakramenttien omiin käsiin ottamista eikä sellaista päätöstä ole tehty myöskään saarnaajien kokouksessa.

Mikkelin hippakunnan piispa Seppo Häkkinen lähetti 18.11.2015 vetoamuksen Mikkelin paikallisosastolle.

Tampereen hiippakunnan piispa Matti Repo lähetti 1.12.2015 vetoamuksen esikoislestadiolaisen liikkeen saarnaajille ja jäsenille Tampereen hiippakunnassa.

Sakramenttien jako rukoushuoneilla alkaa

Vaikka toteuttamispäätöstä ei ole tehty normaalissa, sääntöjemme mukaisessa järjestyksessä, niin ehtoollista alettiin jakaa rukoushuoneilla. Varmuutta ei ole, ketkä ja milloin olivat tekemässä tätä ratkaisevaa päätöstä. Sitä ei ole avoimesti ilmoitettu. On vain sanottu, että päätöksen on tehnyt hengellinen hallitus.

Reino Haimilahti lähetti 1.12.2015 Suomen lähetysmiehille seuraavan viestin:

Rakkaat veljet ja työkumppanit. Tervehdin teitä Jumalan rauhalla! Mikonpäiväseuroissa ja Lahden kokoontumisessa käydyissä keskusteluissa emme saaneet päätöstä sakramentti-kysymykseen. Tilanne jäi avoimeksi. Em. kokousten jälkeen Mikkelin sananpalvelijat kokoontuimme keskustelemaan asiasta. Yksimielisinä totesimme, että neuvo on Pyhän Hengen antama ja nyt on Jumalan aika. Pyysimme paikallisosaston toimikuntaa aloittamaan käytännön valmistelut. Seuroissa on luettu tiedote, jossa kerrottiin asiasta ja taustoista ja kehoitettiin kristittyjä keskustelemaan saarnaajien kanssa. Valmistelut on

suoritettu loppuun. Tiedotteessa sanotaan: *Jos Jumala suo, vietämme Herran Pyhää ehtoollista omalla rukoushuoneella 5.12.2015 klo17.00 alkaen. Rakkaat veljet pyydämme: Kantakaa meitäkin rukouksissanne anteeksiantavalla sydämellä. Vanhimmat Gunnar Persäter, Odd Minde ja Håkan Gustavsson ovat pyytäneet kertomaan heidän terveisensä.*

Inkerin kirkon piispa Aarre Kuukauppi lähetti 2.12.2015 esikoislestadiolaiselle herätysliikkeelle vetoamuksen, jossa sanotaan lopuksi:

Esikoislestadiolaisen liikkeen saarnaajat, jotka omalla esimerkillään tai toiminnallaan edesauttavat luterilaisen tunnustuksen vastaista toimintaa, sulkevat itsensä pois Inkerin kirkon seurakuntiin suuntautuvilta lähetysmatkoilta. Siksi toivon sydämestäni, että esikoislestadiolainen liike pysyy luterilaisen tunnustuksen mukaisessa toiminnassa ja siltä pohjalta jatkaa hyvin toiminutta yhteistyötään Inkerin kirkon kanssa.

Heikki Purtaan lähetti 3.12.2015 Mikkelin saarnaajille seuraavan vetoamuksen:

Reino Haimilahden 1.12.2015 lähettämän tiedon mukaan Mikkelin rukoushuoneella järjestetään ns. maallikkoehtoollinen 5.12.2015.

Yhdistyksen hallitus on 13.11.2015 päivätyssä tiedotteessaan esittänyt: ”Kesän 2014 lapinlähetysten yhteydessä asetettu sakramenttityöryhmä on saanut työnsä valmiiksi kuluneen syksyn aikana. Tämän jälkeen useilla paikkakunnilla on ryhdytty valmistelemaan ehtoollisen toimittamista omilla rukoushuoneilla... Siksi hallitus on nähnyt tarpeelliseksi ryhtyä valmistelemaan ohjeistusta...”

Hallituksen tiedote on harhaanjohtava, koska se antaa mielikuvan, että sakramenttityöryhmä olisi päättänyt sakramenttien omiin käsiin ottamisesta. Näin ei kuitenkaan ole tapahtunut eikä työryhmällä olisi ollut siihen oikeuttakaan. Asiantuntijoiden mukaan hallituksellakaan ei ole oikeutta päättää sakramenttien omiin käsiin ottamisesta. Sakramenttien omiin käsiin ottamisesta ei ole tehty päätöstä myöskään missään saarnaajien kokouksessa.

Esikoislestadiolaiset ry ei ole tehnyt laillista päätöstä sakramenttien omiin käsiin ottamisesta. Sakramenttityöryhmän raportissa on nimenomaisesti todettu: ”Sakramenttien omiin käsiin ottaminen - eli sakramenttien toimittaminen omilla rukoushuoneillamme saarnaajien toimesta - merkitsee kirkon jäsenenä, että emme noudata kirkollista lainsäädäntöä.”

On olennaista huomata, että Suomessa lainsäädännöllinen ja yhteiskunnallinen tilanne on merkittävästi erilainen kuin Amerikassa, Norjassa ja Ruotsissa.

Esikoislestadiolaiset ry:n paikallisosastot ovat epäitsenäisiä. Kun sakramenttien omiin käsiin ottamista koskeva asia on valtakunnallisella tasolla vielä kesken, paikallisosastoilla ei ole nähdäkseni itsenäistä toimivaltaa sakramenttien omiin käsiin ottamisasiassa.

Mikkelin piispa Seppo Häkkinen on 18.11.2015 lähettänyt kirjelmän Esikoislestadiolaisten paikallisosastoille Mikkelin hiippakunnassa. Kirjelmässä todetaan muun ohella: ”Herätysliikkeen yhtenä tehtävänä on olla kirkon kriitikko. Myös tätä tehtävää varten tarvitaan esikoislestadiolaista herätysliikettä osana kirkkoa, ei sen ulkopuolelle ajautuneena.”

Tampereen piispa Matti Repo on 1.12.2015 lähettänyt vetoamuksen Esikoislestadiolaisen liikkeen saarnaajille ja jäsenille Tampereen hiippakunnassa. Tämä viesti on lähetetty tiedoksi kaikille herätysliikkeemme saarnaajille. Viesti todentaa ne seuraamukset, jotka on esitetty sakramenttityöryhmän raportissa. Tämä raportti on esitetty myös lähetysmiesten ja saarnaajien kokouksissa Helsingissä 3.–4.10.2015.

Inkerin kirkon piispa Aarre Kuukauppi on 2.12.2015 lähettänyt kirjelmän Esikoislestadiolaiselle herätysliikkeelle. Kirjelmän sanoma on vakava: ”Esikoislestadiolaisen liikkeen saarnaajat, jotka omalla

esimerkillään tai toiminnallaan edesauttavat luterilaisen tunnustuksen vastaista toimintaa, sulkevat itsensä pois Inkerin kirkon seurakuntiin suuntautuvilta lähetysmatkoilta.” Vastaava tilanne syntyy myös Baltian maiden osalta.

On välttämätöntä, että kirkon herätysliikkeenä noudatamme kirkollista lainsäädäntöä ja myös yhdistyksemme sääntöjä. Toisin menetellen vaarannamme herätysliikkeemme yhtenäisyyden, yhteistyömahdollisuudet Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kanssa ja lähetystoiminnan jatkumisen Venäjällä ja Baltian maissa.

Mikkelin rukoushuoneessa toteutettiin 5.12.2015 ensimmäinen maallikkoehtoollinen. Omat ehtoolliset vietettiin 20.12.2015 Joensuun, Enon, Oulaisten ja Jämsän rukoushuoneissa.

Lahden kirkkoherrat ja Lahden sananpalvelijoiden edustajat kokoontuivat 22.12.2015. Kirkkoherrat ilmaisivat kantanaan mm.:

”Etenemme tapauskohtaisesti kohti juhannusta 2016, jolloin Lahdessa järjestetään yhdistyksen jäsenkokous. Kokous linjaa juhannuksena liikkeen suuntaa, jonka jälkeen arvioimme uudelleen yhteistyön mahdollisuudet. Seuraamme Lahdessa Inkerin kirkon piispan linjausta, eli saarnaajat jotka opettavat luterilaisen tunnustuksen vastaisesti, eivät voi saarnata tai avustaa ehtoollisella seurakunnissa.”

Jellivaaran joulukokoukset 2015

Jellivaaran joulukokouksista lähetetyssä kirjeessä Suomeen sanotaan mm.:

”Me olemme käyneet vakavaa ja luottamuksellista keskustelua teidän lähetysmiestenne kanssa niistä kysymyksistä jotka koskevat ehtoollista omissa rukoushuoneissa ja saarnaajien toimittamaa kastetta. Se yksimielinen päätös, joka tehtiin lähetysten aikana Helsingissä vuonna 2014, ja joulukokouksen kirjeen neuvo vuonna 2014, ovat pysyvät näissä kysymyksissä. Me toivomme, että kaikki Suomen kristityt saisivat itse lukea tämän Helsingin päätöksen joka on paperille allekirjoitettu.”

Loppiaisseurat Joensuussa 09.-11.01.2016

Loppiaisseuraja edeltävänä päivänä 8.1.2016 Heikki Purtaanen sai postia Raimo Haimilahdelta, jossa oli suunnitelma talviseurojen lähetysmatkoiksi. Suunnitelman alkulauseeksi oli kirjoitettu:

”Painopiste keskusteluissa vanhinten kanssa oli: Voidakseen tehdä lähetysmatkoja yhdessä, lähetysmiesten tulee olla sakramenttiasiaissa yksimielisiä vanhinten neuvojen toteuttamisen suhteen.”

Tässä suunnitelmassa oli merkitty matkat myös Heikki Purtaselle ja Sakari Siltalalle.

Lähetysmiesten kokous 09.01.2016

Puheenjohtajana toimi Heikki Purtasen tilalla Raimo Haimilahti.

Kokouksen pääasiaksi muodostui vuoden 2016 talvi- ja kevätmatkoista sopiminen. Heikki ja Sakari ilmoittivat, etteivät voi hyväksyä asetettua ehtoa sakramenttien omiin käsiin ottamisesta, koska se on vastoin kirkollista lainsäädäntöä ja luterilaista tunnustusta. Tämän jälkeen heidät poistettiin talven ja kevään lähetysmatkoilta. Myös Tuomo Liuksiala ilmoitti, ettei ole valmis hyväksymään asetettua ehtoa. Sovittiin, että Raimo Haimilahti ja Seppo Parviainen suunnittelevat kevätmatkat ja täydentävät talvimatkat Heikin ja Sakarin osalta toisilla henkilöillä. Myöhemmin (11.1.16) myös Arvo Konttinen ilmoitti Seppo Karhulle, ettei voi lähteä kevätmatkalle samasta syystä kuin Heikki, Sakari ja Tuomo.

Esillä olivat myös Venäjän lähetysmatkat. Jellivaarassa olleet lähetysmiehet toivat terveisinä, ettei Venäjälle lähetetä ollenkaan herätysliikkeemme lähetysmiehiä, ellei kaikki lähetetyt ole tervetulleita, kuten Inkerin

kirkon piispa Aarre Kuukauppi oli 2.12.16 päivätyssä kirjeessä maininnut. Jellivaarassa oli sovittu, että Seppo Karhu ja Reino Haimilahti lähetetään neuvottelemaan Inkerin kirkon edustajien kanssa Venäjän lähetyksestä. Sovittiin, että Sakari Siltala on heidän kanssaan mukana neuvotteluissa.

Saarnaajien kokous 10.01.2016

Kokouksen puheenjohtajana toimi Heikki Purtaasen tilalla Seppo Karhu.

Osanottajille jaettiin talven ja kevään lähetysmatkasuunnitelmat, jonka Raimo Haimilahti esitteli saarnaajakokoukselle. Kokouksessa esitettiin, ettei suunnitelmia voida hyväksyä, koska siitä puuttuu ainakin kolmen lähetysmiehen nimi. Tästä syystä lähetysmiesten tulisi kokoontua ja tuoda uudet suunnitelmat, joissa kaikki (toimintakuntoiset) lähetysmiehet ovat mukana. Raimo Haimilahti torjui tämän mahdollisuuden, koska se on vastoin Lapin vanhimpien neuvoa. Lähetysmatka-asiasta käytettiin useita kriittisiä puheenvuoroja.

Yhteydenotot Inkerin Kirkkoon ja muut tapahtumat loppiaisen jälkeen

Yhteydenoton tuloksena piispa Kuukaupilta tuli 20.01.2016 päivätyssä alla olevan sisältöinen kirje, joka oli osoitettu 'Esikoislestadiolaisille saarnaajille ja Ruotsin Lapin vanhimmille':

"Olen hämmentyneenä ja murheellisena ottanut vastaan tiedon, että Jellivaaran jouluseuroissa on tehty päätös olla lähettämättä saarnaajia Inkerin kirkon seurakuntiin, jos sakramenttiasiaassa ei olla yksimielisiä Ruotsin Lapin vanhinten neuvojen toteuttamisen suhteen.

Kenen toimesta on kumottu Kristuksen antama lähetyskäsky (Matt.28:18-20)? Mitä sanomme seurakuntalaisillemme, jotka odottavat Esikoislestadiolaisen liikkeen lähettämiä Inkerin kirkon katekeettoja, diakoneja ja saarnaajia omiin seurakuntiinsa?

Edellisessä kirjeessäni jo totesin, että vastoin luterilaista tunnustusta toimivat sananpalvelijat eivät voi palvella seurakunnissamme. Muiden saarnaajien osalta toivomme yhteistyön jatkuvan entiseen tapaan myös tulevaisuudessa.

Inkerin kirkko toivoo neuvotteluja Ruotsin Lapin vanhinten kanssa yhteistyön jatkumiseksi.

*Jumalan rauhan terveisin
Aarre Kuukauppi,
piispa Inkerin kirkko"*

Lapin vanhimmille oli Inkerin kirkon puolesta esitetty kutsu saapua neuvottelemaan Rovaniemelle, jossa Aarre Kuukaupilla oli käynti. Lapin vanhimmat kokoontuivat käsittelemään kutsupyynnöitä 26.01.16. Seppo Karhu kertoi 28.01.16 lähetystoimikunnan puheenjohtajalle Sakari Siltalalle puhelimitse heidän päätöksensä: Vanhimmat haluavat tavata Inkerin kirkon edustajia ensi kesänä toteutuvan matkan yhteydessä. Siihen saakka kunnioitetaan ja noudatetaan Inkerin kirkon kahdessa kirjeessään esittämää näkemystä lähetysmatkojen suhteen. Pienen Sortavalan matkaan (20.-21.2.2016) liittyneen 'välikohtauksen' jälkeen on tällä kaavalla menty eteenpäin.

30.01.2016 toteutettiin ehtoollinen Helsingin rukoushuoneessa saarnaajiemme toimesta.

Alkuvuoden 2016 aikana on useilla paikkakunnilla toteutettu saarnaajiemme toimittamia kasteita.